

Bilaga: Sammanfattande iakttagelser vid Skolinspektionens kvalitetsgranskning gällande stimulerande undervisning för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling

<https://skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2022/stimulerande-undervisning/>

(Hämtat 2023-02-04)

Granskningens viktigaste iakttagelser

Nästan alla granskade skolor behöver utveckla sitt arbete inom ett eller flera områden för att bättre kunna möta de elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. I de flesta fall handlar det om rektors arbete och skolans övergripande organisation men det finns även behov av att utveckla undervisningen. Det innebär också att lärarnas förutsättningar att bedriva en sådan undervisning behöver förbättras.

Lärarna lämnas ensamma i arbetet med elever som ligger långt fram.

I granskningen framkommer att skolans organisation kan utveckla arbetet med att stödja lärarna i tillräcklig mån i att tillhandahålla en undervisning som både stimulerar och utmanar de elever som har lätt för att lära till att nå ännu längre i sitt kunnande. Fokus läggs istället oftast på de elever som har svårt att nå målen.

Det finns svårigheter i att identifiera elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling

Även om elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling statistiskt sett finns i alla klassrum råder det en osäkerhet på flera skolor kring hur skolan ska kunna identifiera dessa elever, och om dessa elever överhuvudtaget ens finns på skolan. Det kan vara extra svårt att identifiera behov av utmaningar hos nyanlända elever och elever som inte är så språkstarka i klassrummet.

Det sker få diskussioner om hur undervisningen ska utformas för att även möta de elever som har lätt för att lära

På de flesta besökta skolorna uppger intervjuade lärare att gemensamma diskussioner om hur undervisningen för dessa elever ska bedrivas sällan, eller inte alls, förekommer på deras skolor. Och även om elevhälsoteamet ofta är både kunniga och vill arbeta med dessa elever är deras arbetsuppgifter på nästan alla besökta skolor helt inriktade mot de elever som har svårt att nå målen.

Elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling synliggörs inte i resultatuppföljningar

Trots att många skolor har ett relativt omfattande systematiskt kvalitetsarbete är det bara ett fåtal skolor som följer upp och analyserar resultaten för de elever som presterar högt i sitt skolarbete. Flera rektorer lyfter även att inte heller huvudmannen efterfrågar resultatuppföljning för de här eleverna.

Förutsättningar för att ge lärarstöd till elever som ligger långt fram saknas ofta.

Elever som har lätt för att lära hamnar ofta i skymundan

Trots att lärare ofta erbjuder extra arbetsuppgifter till elever som snabbt blir klara med de grundläggande uppgifterna är det vanligt att dessa elever hamnar i skymundan för de elever som har svårt att nå målen. Det är inte heller alltid som de extra arbetsuppgifterna upplevs som tillräckligt utmanande hos de här eleverna och det finns risk att de lämnas ensamma med de kompletterande uppgifterna utan stöd från lärarna.

Lärarna tar inte vara på befintlig kunskap om elevernas behov

I granskningen framkommer att lärare inte alltid beaktar elevernas tidigare prestationer i sin planering. Långt ifrån alla lärare använder sig av de dokumenterade överlämningarna från tidigare årskurs i nämnvärd utsträckning vid planeringen av undervisningen. Det innebär bland annat att dyrbar tid kan gå förlorad och att det finns risk att elever som inte får stimulans på rätt nivå hinner förlora intresset och tappa motivationen för skolarbetet.

Om granskningen

Skolinspektionen har granskat 29 grundskolor, både kommunala och fristående. Fokus har legat dels på lärarnas arbete i klassrummet, dels på skolornas övergripande arbete.

Granskningen genomfördes under år 2022 genom dokumentstudier och lektionsobservationer samt genom intervjuer med elever, lärare, skolpersonal och rektor.